

ՏՆՕՐԷՆ-ԽՐԱԿԱՐԱՆՈՒՄ

Հ. ՄԱՄՈՒՐԻԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ	
Տարեկան	700 դր.
Հեցամսայ	350 »
Եռամսայ	200 »
Պարտական տրվ.	2 անգլ. ոսկի
Ստորագր.	7 տարբ.

Բաժանորդագրություն կ'սկսվի
ամեն ամսոյ 1 եւ 15ին

100 ՓԱՐՍ

Fondateur
M. MAMOURIAN
Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

Arévelian Mamoul,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

Օրաթերթ ազգային եւ ֆաղափական

100 ՓԱՐՍ

ԱՐԵՎԵԼԻԱՆ ՄԱՄՈՒՐԻԱՆ

Բ.

Արեւելի մասին Անգլիոյ նախարարապետին յայտարարութիւնները Անգլիական խորհրդարանին մէջ, անհանգստութիւն պատճառած է ֆրանսական մամուլին եւ անոր կիսապաշտօն օրկանին «Թան»ի:

«Թան» դժգոհ է, անհանգստ է, ամեն գնով Սէվրի դաշնագրին վերաբերեալ իրեն համար գոյն թիւն ունի, վէրիզէլտի անկումը եւ կոստանդին Թագաւորին վերահաստատութիւնը:

Եթէ վէրիզէլտ չի նստի եւ Յունաստանի մէջ այս ներքին քաղաքական փոփոխութիւնը չպատահէր, «Թան» ուրիշ պատրուակ մը ստեղծելու պիտի ջանար, որպէսզի Սէվրի դաշնագրին վերաբերեալ իրեն համար գոյն թիւն ունի, վէրիզէլտի անկումը եւ կոստանդին Թագաւորին վերահաստատութիւնը:

«Թան»ի հաշիւները վերաբերում են Սէվրի դաշնագրին, որով յայտարարութիւններով եւ նկարագրութիւն կ'ապաւնաւորեն իրեն, երբ միամտորէն սկսած էր հաւատալ թէ Անգլիոյ վարչապետը, Լոնտոնի երեք համաձայնական պետութեանց խորհրդի ղեկավարներէ վերջ, պիտի համաձայնէր իր Դաշնակիցներուն թրքական հակամարտութեան եւ տեղի տար բարեփոխելու կամ վերաբնակելու համար Սէվրի դաշնագիրը:

«Թան» ճարահատ, իր խմբագրական տեսութիւնը կ'վերջացնէ հետեւեալ եզրակացութեամբ.

«Արագ եւ ուղղակի համաձայնութիւն Թրքական զինուորական ոյժերուն հետ, կարգադրելու համար Կիլիկիոյ պարպումը եւ որոշելու համար Սուրիոյ հրախալի կողմ ֆրանսական զորամասն գործիւն սահմանափակելը, ուժեղացումը ներքին իրաւունքներու մարզին մէջ ֆրանսական զօրաց, ուր Թրանսաքսական եւ Նիւթական մեծ շահեր ունի պաշտպանելիքը»:

«Թան» անոնց խորհրդուն ստիպելի հարուած մը կուտայ Թրանսաքսական ժամանակաշրջանին ու շահերուն, այսպիսի ձախող առաջարկ մը գնելով մէջտեղ, «Թան» չըմբռնէր թէ Կիլիկիոյ թրքական լըմուտ ոյժերուն հետ ուղղակի յարաբերութեան մտնելով, շատ բան վրայ կուտայ, եւ ֆրանսական շահերը փոխանակ պաշտպանելու, ընդհանրապէս կ'վտանգուին, այդ անոնքն ապստամբներու տրուած ուղեքան կարեւորութեան առջեւ:

Իրաւ է որ Թրանսաքս, ըստ «Թան»ի կարծիքին, մարդու եւ նիւթականի զոհողութիւններու յանձնառու կ'ըլլայ, սակայն «Թան» փոխանակ այդպիսի խորհուրդ մը տալու. ինչո՞ւ չի խորհրդի օրուան կառավարութիւնը՝ Կիլիկիոյ մէջ օտար լեզուներ կազմակերպելու եւ անոնց յանձնելու Կիլիկիոյ խաղաղացումը, նիւթական, առօրեայ օժանդակութեամբ մը Այսպիսի թիւագրութիւն մը աւելի նպատակայարար չպիտի ըլլար, Մուսթաֆա Քէմալի մը ձեռք երկարելու թելադրութիւնը:

Բայց ասոր, ինչո՞ւ չի խորհուրդը չի կարող յառաջ խաղալու, որով «Թան» այլեւս գտնաւորուելու տեղի չպիտի ունենայ Թրանսաքսի բաժին ընկած գոհոգութիւններու չափազանցութիւնէն:

Պոստ անգլիական բարձր Բոմբէր ծովակալ Ռուէլի գիմումը Օսմ. կառավարութեան, պահանջելու համար Սէվրի դաշնագրին գործադրութիւնը, կը գրեգադիայի Լոյս ձորձի՝ խորհրդարանին առջեւ ըրած յայտարարութիւններուն իրեն արգիւնքը Արեւելի քրիստոնեայ ժողովուրդները այն հաւատքն ունին, որ մօակեր լուրջ գործողութիւններ պիտի սկսին տեղի ունենալ, եւ «Թան»ի եւ անոր նմաններուն մղձաւանջ զարձած թրքական հարցը նոր փուլի մը մէջ չպիտի մտնէ:

«Թան» խորհուրդը կուտայ Թրանսաքսի ձեռքադառնելի թրքական խնդրէն, ինչպէս ըրած է եղբի երկար ժամանակէ ի վեր Իտալիայ, եւ թէ կապածով կը վերաբերուի դաշնակիցներուն միջեւ տիրող համաձայնութեան՝ Արեւելի խնդրոյն լուրջը:

Մենք չենք կարծիք սակայն որ «Թան»ի նման կ'խորհի Թրանսաքսի օրուան կառավարութիւնը, որ ամեն առթիւ (եւ պարտքներ մէջ ցոյց տուաւ որ կուզէ Անգլիոյ հետ քաղաքացիական պայքարի մը մէջ) անոնց հետ պայքարելու թիւները, եթէ կան, պիտի հարթուին եւ Թրանսաքս Իտալիայ պիտի համակերպին Անգլիոյ կուտ եւ համոզել յառաջընթացներուն եւ փոփոխութեան, միտաձայնութեամբ գործելու եւ յառաջ տանելու համար Թուրքիոյ հարցին լուծումը:

Հակառակ պարագային կրնայ պատահիլ անխուսափելի Անգլիա բոլորութիւն տնջաւ, ստանձնէ Թուրքիոյ խնդրոյն լուծումը եւ անկախաբար, իրաւունք ստանայ, իր քաղաքականութիւնը կ'իրարկելու Արեւելի մէջ: Բնականաբար այսպիսի համախոհութեան մը պարագային, Անգլիոյ տապալէզ պիտի տայ իր դաշնակցին՝ Յունաստանի, յառաջ վարելու իր բանակները եւ մինչեւ Էնկիլիկի քաղաքը:

«Թան» եւ իր նմանները երբեք չկրնան հստակեցնել իրենց այդ երկրաշաղկապ ու տատանուող կարծիքները շատ աւելի վնասներ հասցուցին իրենց քաղաքականութեան, որովհետեւ հիմնովին անգիտակցի եւ ազէտ թուրք հոգեբանութեան ու մտայնութեան, չեն կրնար կուտել թէ այդ տեսակի յօդուածներ իրեն տկարութեան յայտարար արտայայտութիւններ կ'նկատուին Մուսթաֆա Քէմալի մը եւ զայն կ'մղեն աւելի լիւր, աւելի յանդուգն եւ անյողողող դառնալու իր ըմբռանքներին մէջ:

Քէմալի եւ նմաններուն հարցը վաղուց լուծուած եւ լրացած էր եւ միւլ:

Նոյն ժամանակ քրիստոնեայ տարրերու եւ իմանաւորի Հայոց գէմ ի գործ գրուած խժոժութիւնները եւ կոտորածները վերջ գտած պիտի ըլլային, եթէ «Թան»ի նման խորհուրդներ աւելի սակաւ գոյութիւն ունեցած ըլլային Թրանսաքսի մէջ, որոնք կ'պղտորեն հառաքողայ կարծիքը եւ միւլ կողմէ Քէմալի աւագակախութեան քաղաք կ'ըլլան շարունակելու իրենց մարդախողովորդները:

Հաճոյ, Սիւ, Սյնթապ, Զէյթուն եւ Կիլիկիոյ շրջաններու Հայութիւնը, երբեք չպիտի կրէր այդ կոտորածները, երբեք տեղի տալ չպիտի ստիպուէր եւ ինչպէս փորձով ցոյց տուաւ Հաճոյցի հայը, յաղթական պիտի հանգիստանար, եթէ «Թան» եւ իր նմանները, աւելի անպակաս եւ քաղաքակիրթ ազգի մը վայելիքները բռնէին, ճգնելու եւ ջանք-խնայ համար Մուսթաֆա Քէմալի աւագակախութեանը եւ մարդապաշտները:

Եւ արդէն փորձերը ցոյց տուին թէ Իզմիրի, թէ Պոստայ եւ թէ Կիլիկիոյ ճակատներուն վրայ, թէ «Թան»ի կարծածին չափ արժէք մը չեն ներկայացուցներ այդ միլիոնական չէթէսիւտները, երբ կանոնաւոր ընդդիմութեան մը կը հանդիպին: Երեք շաբթուան մէջ «Թան» շատ լաւ գիտէ թէ ո՞ւր հասաւ հեղինակը եւ եթէ թողաւորուէր, քարոզ ո՞ւր հասած պիտի ըլլար:

Եւ Անգլիոյ քանի որ գտնէ իր Արեւելի քաղաքականութիւնը, լաւագոյնը ըրած պիտի ըլլայ «Թան» եթէ խորհուրդ տայ կուրթէն անոր հետեւելու, քանի որ ուրիշ միջոց ալ չկայ:

Հ. Մ.

ԼԱՅՆՆԵՐՆ ՄԱՐ

Երէկ ստացայ հետեւեալ նամակը: Գոր Նոյնութեամբ ներկայացնել յարմար դատեցի:

Գորը՝ այսքան միայն կրնամ ըսել թէ Ախարճի խմբին հայ երիտասարդ մըն է, եւ որովհետեւ ինձի համար կարեւորը անոր պրծնէն է, աւելորդ է հետաքրքրուիլ անձով:

Ահա թէ ինչ կ'ըսէ:

« Զեր Պոստայ թղթակցին վերջին յօդուածը որ Հայաստանի երթարկըւած աղէտին պատճառ եղող Հ. Յ. Դաշնակցութեան Պոլիս մեծ ժողովի մը մէջ հրապարակուող վարկարկողութիւն կ'նկարագրէր, անպարտաճանաչ կուտակցութիւններէ սիրտ ալորդնելու գոհունակութիւն պատճառեց: Սակայն ցաւալի է որ Պոլիս եւ այլուր տակաւին արծաղանք չի գտնու այնքան Հիւսիսեաններուն Կիլիկիայի գործ գրած աղէտները, որ Դաշնակցականներուն Հայաստան կատարածէն վար չէին մնար Ազգին լուռ մնալէն քաղաքներով է անշուշտ որ, հիւսիսեան պոռոտախօսներ տակաւին Կիլիկիան իրենց նիւթ ընելով, ամեն տեղ ժողովներ ու բանախօսութիւններ կ'սարքեն, տխուր անցեալին գոցելու համար եւ հիւսիսեան թերթեր ալ իրենց յանձնարքին վրայ քող մը քաշելու կը ճգնին: Պիտի խնդրէինք որ կոչ մը ուղղէք ընդհանուր հայութեան որ այսուհետեւ Ս. Դ. Հիւսիսեաններուն քիթը եւ խոթի, չի տար ազգային գործերուն մէջ եւ զգուշացրեն ժողովուրդը որ ստիպմ մը չի տայ այսուհետեւ եւ որոնց չէքերը (բաւեր որոնք զանց կ'առնեն) ինչպէս տեսնուեցաւ Հանայն արշաւախուժի անցուղարձակում մէջ: Միտմ յարգանք (Ստորագրութիւն):

Այս նամակը հրատարակելով միակ զոհունակութիւն մը կ'ըզամ, թէ ժողովուրդը, աշխատաւոր դասակարգը վերջապէս կ'զարթնա, աչքերը կը բանայ եւ այլեւս գիւրդութեամբ չպիտի խաբուի կուտակցական կարգ մը ուռուցիկ ու պոռոտ գոյներով եղած նկարագրութիւններէն եւ ինքնագովութիւններէն:

Եւ այս պարագան կարծուածին չափ անտես անցնելիք կէտ մը չէ: Այդ կուտակցութիւնները ցարդ յենած աշխատաւոր ժողովուրդան վըրայ, սանձարձակ գործելու լայն աւապարէզներ գտած էին, այդ բարի, միամիտ ու հայրենասէր հայութեան զաւակներուն արիւնը եւ նիւթական իրենց քաղաքացիական խաղաղութեան ձեռքով:

Ժողովուրդը աչքերը կ'բանայ եւ անոնց աչքերը բանալովը գործելու աւապարէզը կ'գոցուի շահագործողներուն համար:

Ահա ինչ որ ուղեցի ներկայել ընթերցողներուս:

Եւ

Եւ

Եւ

Եւ

Եւ

Եւ

Եւ

Եւ

Եւ

Եւ

Յանապետան բայց կը յարգեն որոշ ընտանիքի մը թաղապետի ժառանգական իրաւունքը, մինչ Ռաֆայէլը հանրապետութիւնը բոլորով պիտի հաջողանայ պետութիւնը մը որուն իբր զերազոյն պիտի նախագահ մը կընաբուրի ուղղակի ժողովուրդին քուէով, ինչպէս Ամերիկայի)։

ԳԼՈՒԽ Ա.

ՍԱՀՄԱՆԻՑ. ԵՐԱՇԽԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Յօդ. 1. Հայաստանի ամէն քաղաքացի բացարձակապէս հաւատարմ է օրէնքի սուղի։

2. Հայաստանի ամէն քաղաքացի կը վայելէ քուէարկութեան հաւատարմ իրաւունքը, սահմանադրութեամբ որոշուող տարիքէն սկսեալ, առանց սեռի խտրութեան։

3. Ներկայացուցչական բոլոր մարմիններու ընտրութիւնը կը կատարուի ընդհանուր, հասարակ, ազգային քուէարկութեամբ և համարակից լիակցութեամբ (Բացարձակ — Ուղղակի է քուէարկութիւնը երբ երկրի մը քաղաքացիները տնտեսաբար կը ձգէ իր քուէն, որունմէջ կրած կըլլայ հայրենիքը վերելու յարմար գոյն չկատած ներկայացուցիչներուն անունները թուելով մէջ ժողովուրդը — իբր առաջին կարգի ընտրող — կենտրոն որոշ թուով անձեր որոնք կը կոչուին երկրորդ կարգի ընտրողներ և որոնք քուէներովն է որ կը ընտրուին թուերից ելի փոխանները)։

Ընտրութիւններու համար հետեւեալ երկու սկզբունքներէն մին կընդգրդուի Ա. Միեմասնական Բ. Համեմատական Ընդհ. քուէարկութիւն կէսէն առնուազն մէկ աւելին ձայնովը ընտրուող որոշ թիւով քաղաքացիներ իրաւունք կունենան գրաւելու եռափոխանական աթոռները այն երկրներու մէջ, որ ընդունուած է քուէարկութեան մեծամասնական ձեւը որ շատ կը յարմարի միասնաբար ազգերու իսկ այլացեղ և քաղաքացիական ժողովուրդ պարունակող երկրներու մէջ ընտրութեան յարմարագոյն ձեւն է համեմատեալ որոշ ընտրահիւ իւրաքանչիւր ցեղ իր թիւին համեմատ ներկայացուցիչներ կունենայ երեսփոխանական ժողովին մէջ)։

4. Զինուորական պարտաւորիչ ծառայութիւն, և ի հարկին պարտագիր հաւատարմ զինուորական ծառայութիւն։

5. Հայերէնը պետութեան պաշտօնական լեզուն է, իսկ Հայաստանի մէջ խօսուած տարբեր լեզուներ կը վայելեն ազատութիւն։

6. Ընդհանուր ձրի և պարտաւորիչ նախադրութիւն։ Զրի բայց կամաւոր միջնակարգ, բարձրագոյն և մասնագիտական կրթութիւն։

7. Ազատութիւն խօսքի, մամուլի

հանրագրութեան, հաւաքութեան, ընկերակցութեան և ձայնարկութեան։

8. Ազատութիւն խօսքի, կրթի և պաշտամունքի։

9. Անձնական խելիքութիւն անձի, անբռնաբարեկիտութիւն բնակարանի, քաղաքացիական և նամակի։

10. Հրապարակային դատավարութիւն և երդուեալ դատաւորներու դատութիւն։

11. Վարչական սպակեղորոշում պետութեան հիմնական օրէնքներուն համաձայն (Բացարձակ — Երկրորդ կը բաժնուի շատ մը վարչական շրջանակներու իւրաքանչիւր շրջանակ կունենայ իր վարչական ժողովը, որ առանց կեղծիքի հարցնելու կրնայ կարգադրութիւններ ընել իր շրջանակին մէջ, առանց սակայն չեղելու երկրին ընդհ. և հիմնական օրէնքներուն սկզբունքներէն)։

(Մեծագու լեզու)

ՍԱՀՄԱՆԱԿԱՆ ՍԿԻՆՈՒՄ

Երեքշաբթի առաւոտ ժամը 11ին Առաջնորդարան եկած է Սեբաստիոն ընդհ. հիւպատոս Մ. Տ. Ս. Զահաբէ փոխադարձ այցելութեան Ս. Առաջին հօր և պատշաճ կերպով ընդունուած է։

— Ի յոյն կը տեղեկանանք որ Զարթոնք Լ. Միտիւնը եւս Պօղոս Նուպարի տնտեսաբար օտար Մեծարդեան վարժարանի մէջ յետ եկեղեցական տրտնոգութեանց պատշաճ հանգիստ մը սարքելու պատրաստութիւններ կը տեսնեն։

— Նմանապէս կը տեղեկացնեն որ ինչ որ ի յարգանք մեծ հայուն, աւոր հիմնած Հայկ. Բարեգործական Միութեան ինպատակ պիտի շրջաբերութեան հանուէր Բարեգործականի զինանշանները և այդ օրը պիտի հրապարակուի Բարեգործականի Օրը։

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՅՑ

Ազգ. Վարչութեան որոշման համաձայն կը յայտարարենք թէ ամեն այն ազգայինները որոնք մկրտութեան, տաւաճութեան, յաղարկութեան, համագործակցութեան և այլ ու է պարագայի Առաջնորդարանի գիմնական պիտի կատարեն, պարտաւոր են նախապէս ներկայանալ Հայրենիքի Տուրքի Դիւանը և հոն կարգադրել տնայայտան իրենց անվճար թողած պարագիւրը եթէ ունին, հակառակ պարագային զժողովութեանց պիտի ենթարկուին Հայրենիքի Տուրքի օրինակին Դրոշմագործին տրամադրութեան համաձայն։

Առաջնորդ Միւսէլիոյ
ԶԵԿՈՅՑ ԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ

նախնք կառավարութեան մը հանդէպ որ ամբողջ թուրքիան կը ներկայացնէ, ու մեծ է վիճակի պիտի ըլլանք այդ պարագային խնդրոց վրայ խորհրդազակցելու։

Փոխանակ ըմբոստ զօրավարի մը հետ բանակցելու պիտի բանակցինք կառավարութեան մը հետ, որ միեւնոյն ատեն պիտի ներկայացնէ թէ Պօղոս օրինակօր իշխանութիւնը և թէ Մ. Քէմալի և իր կողմնակիցներուն հաստատած իշխանութիւնը, բայց նախ և առաջ պէտք է գիտնալ թէ այդ զանազան հաստատութիւններուն միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացած է, և եթէ գոյացած է, անոնցմէ որոնք հետ պիտի կրնանք բանակցել։ Պարզաբար կրնայ ըմբոսնել թէ ուրախ դժուար է կառավարութեան համար իր տեսակետները պարզելու ինչ որ ալ ըլլան իր որոշումները այդ առթիւ, սխալ մըն է Մ. Քէմալի կամ Պօղոս կառավարութեան հետ բանակցութեան մտնել, երբ արդէն նախապէս մեր տեսակետները պարզած ենք։

Առհասարակութեան թելադրութիւնները կ'ենթադրեն ոչ թէ գաղաղակ փոփոխութիւն, այլ ջնջումը թրակիոյ խնդրին պարագային մէջ, այսպէսով բոլորակցեալ բացարձակ մեծամասնութիւն մը զարմեալ թուրք տիրապետութեան ենթարկել պիտի ըլլայ։

Մը. Լոյտ Ճօրճ հաւատարմ ընդունած է թէ, եթէ Պօղոս թողուի թուրքերուն, որքան ալ որ անոնք իզմիրի և էսթրնէի մասին մեծ պահանջներ ունին, պիտի յարմարին այս մասին։

Երբոր սակայն Պօղոս տրուեցաւ իրենց, այն ատեն թրակիոյ և իզմիրի մասին շա՛տ մը մտածուի։

«Ընդունելով թէ իզմիր տուած բլանք իրեց, կը շարունակէ բանախօսել, ոչ մէկ տարակոյտ ունիմ որ միեւնոյն շարժումը պիտի վերակի թրակիոյ և էսթրնէի համար կ'առաջարկուի որ, անտեսելով Յոյները, ձեռքի կ'առնէ Քէմալի, անոր ենթարկելով իզմիրը, ի փոխարէն Անատոլիոյ խաղաղութեան։ Իզմիրը տուել մեր իրաւասութեան մէջ չէ։ Պէտք է որ Յոյները վճարենք իզմիրէն, գոյն թուրքերուն յանձնելու համար, երբ քանակութիւնը չի պահանջեր այդ Պէտք է որ, վերջին հիշելու քննարկութիւններէն զոն մնացած չըլլալու համար, բանք Քէմալի «Եթէ ձեզ վերադարձնենք իզմիրը, ի՞նչ պիտի ստանանք փոխարէն»։ Հաշտուել Քէմալի հետ որ այսօր կայ վաղը չկայ, ինչու համար պիտի բանակցինք այդ ըմբոստ զօրավարին հետ, քանի որ ունենալու թուրք ընտանիք թէ ժողովուրդին հետ կը հաշտուինք։

«Փոքրիկ զօրավարութիւն մը ունենալու համար աւելի ստակալի զօրավարութիւններու մէջ զարեւել պէտք է տեսնել ինչ հանգամանքներու վրայ յենելով մեզի պիտի թոյլատրուէր իբրեւ հարցին խաղաղութեան պիտի ժողովուրդը քաղաքական որոշում մը տալ աշխարհի այնպիսի մէկ կողմը, որ բոլորակցեալ կան կոյսութեան համար մեծ կարեւորութիւն ունի որեւէ ուրիշ երկրամասէ աւելի, էական կարեւորութիւն մը Մեծն — Բրիտանիոյ շահերուն տեսակետով, առանց խօսելու ներքինի շահերու վրայ։

«Իզմիրը Քէմալին տալով, Առաքելը չպիտի ուզէր Դամասկոսը ինչ համարձեք ևս Փոքր-Ասիոյ մէջ խաղաղութիւնը հաստատուելու և թուրքերուն հետ իրաւացիօրէն վարուելու Եթէ թուրքերը ունին ունէ առաջարկ, պատրաստ եմ այդ մասին խորհրդակցելու, և պիտի խնդրեմ երեսփ. ժողովէն որ չնչին ներդրութիւններու համար չի փոխենք մեր իրեւելքի քաղաքականութիւնը։

«Միջերկրական կենտրոն է Մեծն — Բրիտանիոյ համար, ուստի հելլէն ժողովուրդին պէտք ունինք։ Համաձայնութիւնը որ գոյացած է ընդմէջ Քէմալականներու և Հայերու, որոնց հետ Առիւթներն ալ կը ջանան իրաւաւորութեան զալ, և այն իրողութիւնը թէ Սովիէթները և քէմալականները կը շարունակեն ձեռք դնել Ատրպէյճանի վրայ, գրգռել կ'ըլլայ իրենց միջև վէճերու արժողմանի որով թուրքերու և Ռուսներու դարաւոր թշնամութիւնը այս հոգամասին մէջ, կ'վերակի թուրքերու մտադրութիւնը այդ կողմ, թէ զէպի արեւմտեք ուղղուել է։

Ի վերջոյ վարչապետը պնդած է որ երեսփոխանովը չընդունի գաղաղակ ջնջումը, բան մը որոն մասին շատ խորհել պէտք է։ Պէտք է զգուշանալ Արեւելքի մէջ հաստատուել այնպիսի պայմաններ, որոնք ազգաւորի եզան պատերազմի միջոցին Անգլիոյ համար։

«ԹԱՆ»

ՅԻՄՆԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Յամաթուրէն զրոյց կը ընրէ թէ, վերջին դէպքերուն հետեւեալով. գաղաղակից վարչապետներու մէկ համաժողովը մօտաւոր է Մը. Լոյտ Ճօրճի իր զրազուեցումներուն պատճառաւ Լոնտոնէն հեռանալու անկարելի ըլլալով, հաւանաբար այդ համաժողովը տեղի ունենայ Անգլիոյ մայրաքաղաքին մէջ։

Ըստ իտալական տեղեկութիւններու, Անգլիոյ վարչապետը տրամադիր է Գերման կառավարութեան շնորհել նոր պայմանագրում մը իր չէնքնակցութեան համար։ Պիտի պնդէ, որպէսզի Դաշնակից բանակները Ֆրիւրի և Բալթիկի հովիտին մէջ մտնեն այն ատեն երբոր Գերմանիոյ վերջնական մերժումը հաստատուի։

Յրանաական մամուլը չափազանց լուստես է վերայի գաղաղակները դրածագրութեան խնդրոյն մասին։ Յրանաական կառավարութիւնը Գերմանիոյ Բարիկի ներկայացուցիչին ծանուցագրով մը բողոքած է Գերմանիոյ զեղծումներուն և Սը ի պայմանագրութեան անգործագրելի մնալուն դէմ։

ԳՈՂԱՑՈՒՑԻՉ ՏՊԱՆՈՐՈՒԹԻՒՆ

Աթէնքի պաշտօնական շրջանակներու մէջ տեղեկացած են թէ հելլէն կառավարութեան կողմէ Դաշնակիցներու ծանուցագրին ի պատասխան տրուած յիշատակագիրը լուստապարտութիւն մը յառաջ բերած է օտար զինանազիւսական շրջանակներու մէջ։

ԱՆԳԼԻԱ ՀԱՄԵՐԱՇԻ ՅԻՄՆԱԿԱՆ ՀԵՏ

Լոնտոնեան թերթերը կը հաղորդեն թէ վերջին նախարարաց խորհուրդէն յետոյ ստեղծական կառավարութիւնը ինքզինք Յրանաական հետ համեմատելու հաշիւով է և որոշած է ամեն միջոցաւ աշխատել վերադառնալ Դաշնակցութեան գործադրութեան համար։

ԿՈՒՆԱՐԻՍ Ի ԹՐԱԿԻԱ

Յառաջիկայ հիւնադրութիւն օր, հելլէն պատերաւ նախարար Մ. Կոնտարին, Սեւ լիւիի ճամբով պիտի երթայ Թրակիա, ուր պիտի մնայ 5—6 օր։

ՊՈՒԱՆ ԳՈՍԹԱՆԹԻՆԱՍԵՐ

Յրանաական գործունէութիւնը վեր կ'ըն հանէ Գրիանի բարեացակամութիւնը Գոսթանթին թաղաւորին նկատմամբ, թէ 1918ին, այն ատեն երբ վարչապետութեան պաշտօնը կը վարէր, և թէ այսօր։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Մեծ վիճարանութիւն մը
Անգլ. Խորհրդարանին մէջ
ՍԵՎՐԻ ԴԱՅՆԱԳԻՐԸ

Անգլիոյ Երեսփ. ժողովը վերջերս կարեւոր նիստ մը գումարած է, որուն մէջ խնդրոյ առարկայ եղած է մասնաւորաբար Սեւրի Դաշնակցութիւն վերաքննութեան հարցը։

Մը. Լոյտ Ճօրճ պատասխանելով կարգ մը երեսփոխաններու յայտարարութիւններուն և առաջարկին, ըսած է, թէ իրեն համար զժողով է յայտնելու որ, մինչև որ կէտը կ'ընդունի կամ կը մերժէ մէջտեղ կը դրուած գաղափարները։ Ստույգ է որ, կը փափաքի համաձայնիլ անոր հետ որ սէր է կոցութեան, սակայն առաջին զօրավարութիւնը, ու նախնական կ'ընտանութեանց ամենէն կարեւորը այն է թէ, Պօղոս կառավարութիւնը միակ օրինական կառավարութիւնն է, և անոր հետ է որ պիտի ունենանք, մեզի համար անկարելի է առանց իր հաւանութեան բանակցութեան մտնել այն զօրավարին հետ, որ ըմբոստացած է երկրին օրինակ կառավարութեան դէմ։

«Զօրավարը կրնայ իր հետ ունենալ Անատոլիոյ քանակութեան 1/6ը, ինչ որ կարեւոր իրողութիւն մըն է։ Սակայն ամենէն առաջ, պէտք է լուստաւորուած որոշում մը առնել, հրաժարելու Պօղոս կառավարութիւնէն, եթէ այս վերջինը չի հաւանի որ մինք ուղղակի հասկացողութեան գանձ Քէմալի հետ իր կանխի մէջ, Պօղոս կառավարութիւնը նախապէս հասկցած էր Մ. Քէմալը կրնայ ըլլալ որ համաձայնի անոր հետ և այն ատեն մենք պիտի զբաղուինք կառավարութեան հետ։

ՀԵԼԼԷՆ ԽՈՐՀՐԳԱՐԱՆԻ ԲԱՑՈՒՄԸ

Հելլեն խորհրդարանի նախագահ Ռոբերտը տոժամեայ կերպով պիտի յանձնուի տարիքով երեսփոխաններու ամենէն տարեցը եղող Մ. Պրիմասիս Թագաւորը անհանգիստ ըլլալով, պահանջաւոր պիտի կարդայ Հելլեն վարչապետ Մ. Ռալիս:

ԻՏԱԼԻՈՅ ԸՆԹԱՑՔԸ

Վերջերս հասած լուրերու համեմատ իտալիոյ դիրքը Գերմանիոյ հանդէպ ալ աւելի չափաւորուած է:

ՅՐԱՆՍԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Լոնտոնէն կը հեռագրենք թէ Մր. Լոյտը ձորճ օգտուելով պերմանական խնդրոյն մասին Մ.Լէյկի և Ճօլէթթիի Լոնտոնի մէջ ներկայութենէն, առաջարկած է նոյնպէս խորհրդակցել արեւելեան խնդրոյն մասին:

«Մօռիկ Բօսթ» կիմոնայթէ Անգլիա պիտի օգնէ Փրանսական անասկէտին զերմանական խնդրոյն մէջ Յրանսի թողով գործելու համարեալ առաջարկէն, ինչ որ այս վերջինն ալ փոխադարձաբար Անգլիոյ պիտի ապաւինէ ինքզինի մէջ: Անգլիա ազատ գործողութիւններէն առաջ ուղղակի պիտի համաձայնի Գոսթոնթիին թագաւորին հետ Բէլալի դէմ կոխը շարունակելու համար, մինչև որ Սէվրի դաշնագիրը ընդունուի:

ՀԻՒԾԱԽՏԻ ԴԵՂԸ

Կըսուի թէ Աթէնքի Համալսարանէն բրոֆէսէօր Վասիլիու գաած է դեղ մը հիւժախտի դէմ:

ԱՐՔԱՅՅԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՄԸ

«Իտէա Նացիօնալէ» տեղեկութիւն ստացած է թէ, յառաջիկայ Մայիսին Գոսթանթիին Թագաւորը հանդիպում մը պիտի ունենայ Սերպիոյ Թագաւորին հետ Պոլսէն մէջ, ուր տնտեսական և զինուորական համաձայնութեան մը հիմերը պիտի դրուին:

ԸՆԴՀ. ՆԵՐՈՒՄ ԴԱՍԱԼԻՔՆԵՐՈՒՆ

Անցեալ շաբաթ օր Աթէնք մէջ պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ օրինագիծ մը որ Յունաստանի դատաւիճերուն և անհնազանդներուն ընդդ. նե. բռնա կը շնորհէ:

Մ. ՄԻԼՐԱՆԻ ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Յրանս. Հանրապետութեան նախագահ Մ. Միլան Նոր Տարւոյ տօնին առթիւ ընդունած է զիւսանադիտական մարմինը և յայտարարած է թէ, ընդհ. շահու անսակէտով բոլոր դաշնագիրները պէտք է գործադրուին. ամենախորճ ժամանակի մը մէջ:

ԲԵԹՐՕԿՐԱՏԻ ՄԷՋ

Բէթրօկրատի մէջ գործադրական ցուցեր տեղի ունեցած են, գործաւորները ըմբոստացած են Սոփիէթական վարչութեան դէմ, և լուրը խռովութիւններ կը կազմակերպեն. Կարմիր պահակախումբը ձերբակալած է բազմաթիւ յեղափոխականներ և հարիւրաւորներ ալ անմիջապէս հրացանազարկ բրած է:

ՊԱՊԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ ՄԸ

ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ «Ե. Ք» Ը. Ը

Պապական հրամանագիր մը կը յանձնարարէ եպիսկոպոսներու աջալուրջ օրէն հակել. զուարճութեան կամ մշակոյթի նպատակով կատարուած երիտաւարացներու հաւաքոյթներուն վրայ, որոնք կրօնական խղիւղներու մէջ խորհելու կառարեալ ազատութիւն կը քարոզեն:

Այս կերպ ընկերակցութիւններուն մէջ, հրամանագիրը կը յիշատակէ նաև «Ե. Ք. Ը»:

Հրամանագիրը կող կընէ եպիսկոպոսներուն, վեց ամսուայ պայմանաժամի մը մէջ տեղեկացնել իրենց տուած որոշումները:

ԱՆԳԼԻՈՅ ՎԱՐՁԱՊԵՏԻՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԹՈՇԱԿԸ

Կառավարութեան տեղաւորներուն տարեկան թոշակներու վերաբնութեան խնդիրը ուսումնասիրելու պաշտօն ունեցող մասնաւոր յանձնախումբ մը վերջերս հրատարակած է իր տեղեկագիրը, որուն մէջ կատարուած նախարարներու ամսականներուն համար կարգ մը յաւելումներ և հուսադուրեւ Յանձնախումբին ամենակարեւոր առաջարկն է 8000 անգլ. ոսկի տարեկան տալ վարչապետին, որուն պաշտօնը մինչև ցարդ չէր հանդիսանար օրէն փոխարինուի, որ սակայն իբրեւ զանաձայն առաջին Լորտ կատարար 5000 անգլ. իսկան ոսկի:

ՍՕՎԻԵՐՆԵՐԸ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Կը կարծողի գիտնալ թէ, Պուլսէի և Մոսկուայի միջև ծանուցագրիւնբուն փոխանակութիւնը կը շարունակուի Ռումէն կառավարութիւնը ծանուցագիր կատարող նոյնպէս Ուքրաինոյ Սովիէթ կառավարութեան պետ Ռաքօվսթիէ:

Եսկու սովիէթ կառավարութիւնները իրենց վերջին ծանուցագրին մէջ, կը պահանջեն որ, Ռումէն զօրքերը պարպեն Պետաւապետի Միկոյնի տանի փափաք կը յատենեն անմիջապէս հաշտութեան ռաւակցութեան մտնել:

Ռումէն կառավարութիւնը այս վերջին ծանուցագրին պատասխանած է թէ Պետաւապետի խնդիրը Բարիեի մէջ վերջնականապէս կարգադրուած էր, Ռումանիոյ և Դաշնակից պետութեանց միջև կնքուած համաձայնութեամբ: Այսու հանգիւրձ, Ռումանիոյ հետ կացութիւնը կանոնաորելու համար, Ռումանիոյ պատրաստ է բանակցելու և իր կառավարութիւնը կը հրաւիրէ Ձիչերին մասնաւորելու այն կէտերը, զորս վիճելի կը նկատէ, սակայն զեռ օրէ պատասխան չէ ստացած:

ՆՇԱՆԱՌՈՐ ԹԵՆՈՐ ՔԱՐՈՒՋՈ

Նիւ. Եօքէն կը հազարդուի. Աշխարհահաշակ Թէնօն Քարուզօի վիճակը ծանր ըլլալէ չէ գաղաւթ:

ՀԵԼԼԷՆ ԲՆԱԿԻՆ ԴԵՐԸ

Բարիքի իտալական թղթակիցները կը հեռագրեն թէ Փրանսական մասնաւոր նոր տարւոյ առթիւ հրատարակած խմբագրականներուն մէջ վեր կը հանէ հելլեն բանակին կարեւորութիւնը իբրեւ Արեւելքի մէջ զինուորական ազգակի: Յրանսական թերթերը կաւելցնեն թղթակիցները. Կարծիք ունին թէ Գոսթանթիին Թագաւորին Աթէնք վերադարձը Դաշնակիցներու արժանապատեւութեան դպած է: Սակայն շատ հուսանական է որ անոնք գոհացում գտնեն այդ կէտին վրայ:

ԼՕՆԺԻՆ

Ամեն ճշտապահ և ամեն ճշկունք բոլոր ժամացոյցներուն, ընդհանրացած և հոշակ հանած Անգլիոյ, Յրանսի, Ամերիկայի և Իտալիոյ մէջ: Եահած է ճասնակ մեքայներէ գաւ

7 ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՄԵԾ ՄԻՑԱՆԱԿ

ԻԶՄԻՐԻ, ՈՐԵՆԴԵԼԱԳՈՍԻ, ԳՕՆԻԱՅ ԵՒ ԿԻԼԿԻՈՑ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԿԱՑՈՑՈՒՑԻՑ 2

21 ԻԶՄԻՐ 2010Ա ՊԵՏԿԱՐԵՆ 21

ՄԻՅՐԱՆ ՌՈՒՄԵԱՆ

Ֆ Է Մ Ի Ն Ա

Նորաձեւութեանց վաճառատան ՓԵՄԻՆԱԿ տնօրինութիւնը կը տեղեկացնէ իր պատուարժան յաճախորդներուն որ ՄԵՆԵՐԱՆ և ԱՄԱՆԱՐԻ տօններուն առթիւ ստացած է պերճանքի և սրբուղարդի առարկաներ և լաւագոյն գործարաններու հոտեղենները որոնք անմրցելի են և կը ծախուին ամենաչափաւոր գիններով:

ՄԻԱԿ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՓԵՄԻՆԱ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԱՍԵՆԷ ԴԺՈՒԱՐԱՆԱՆԵՐԸ ՊԵՏԻ ԿՐԱՍՑ ՆԱՄԱՐԸ

ՅՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ ԲԱՍԱԾ ԹԵՆԷՔԻՏԻՍ 31

ՏՕՆԵՐՈՒ ԱՌԹԻ ՄԵԾ ԶԵՂՋ

ՄԻԱՅՆ 4 ՕՐՈՒԱՆ ՆԱՄԱՐ

Երկուշաբթի, Երեքշաբթի, Զորեքշաբթի և Հինգշաբթի

11-24 ԴԵԿՏԵՐԵՐ (Հ. Տ.)

Ռոհանոցի տեսակներ, հաւաքածոյ աղւմինումի, Փէրպաթօնի, խոհարարներու յստակ լամպեր, նուրբ և պատրոյգով

ԶԱՆԱԶԱՆ ՏԵՍԱԿ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍՕՓ. ՆԻՔՕԼԱՅԻՏԻ ԵՒ ՈՐԴԻՈՑ

ՇԻՇԵՃԻԼԵՐ ԹԻԻ 18-20

Պիտի ծախուին նաև ճարտական գործորաններու մէջ պատրաստուած Գօլտեններ, Տիւթօներ, Թէյի գաւաթներ, սեղանի սպասներ, և մասնաւորապէս պիտի ներկայանան յաճախակէ որ քաղաքիս մէջ առաջին անգամ հասած են:

ՖՐԱՆԱ. ՆԱԽԱՅԻՆ ԸՆԿ.

ՓԱՊԵՐ ԼԱՅՆ

«ԳԱՆԱՏՈ» Թրանսպարէնթեր

(14,000 ԹՅՆ)

Կը մեկնի կիրակի 27/9 Յուլիան Ուղղակի դէպի Մարսէյլ ընդունելով ամեն կարգի համար ճամբորդներ Դիմել

ԲԻԵՐ ՍԻՏԷՄԻ

Յընկէց Բեւ, 13 Գըրգըրէօ Իւն Նախապէս Ա. և Բ. րդ կարգերու տուած Նիւ-Նիթի համար Յրանսի ճամբով, կառնուար միջոցներով

«ԼՈՒՎԻԸ»

Վաճառատան Տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու իր յարգելի յաճախորդներուն թէ՛ պարտահանգէսի և սուրբէի թուականներու համար ամենավերջին նորաձեւութիւններ ստացած է:

Ուղղութեան կը յանձնենք մեր ընթերցողներուն 4րդ էջի ծանուցումներն և գրական հրապարակը:

Ա Զ Դ

Տիարք Բաթերտն և Ընկ. գործակալը Անգլիական Լօյտ բնկերութեան քաղաքիս մէջ, ապրանքի տեղերու կը տեղեկացնեն որ այն պարագային որ Էթթերէյ մը անհրաժեշտ պիտի համարուի, առ այդ անհրաժեշտ եղող խնդրանքը պէտք է գրաւորապէս ներկայացնեն ապրանքը չպիտի աւելնել անմիջապէս յետոյ:

Մ Ե Կ Ն Ո Ւ Մ

ԻԶՄԻՐԵՆ ՈՒՂԱԿԻ ՆԻՒ-ԵՐԳ

ՌՈՒՄԱՆԱՆ ԿԱՄԱՌՈՐ ՏՈՐՄԻՂ

Բրանսիւնթի

ՎԼԱՏԻՄԻՐ

Պիտի մեկնի 1921 Յունուար 20ին ուղղակի Նիւ-ԵՐԳ կ'ընդունի ամեն կարգի ճամբորդներ և ապրանքներ

Տեղեկութիւն ճամբորդութեան 15 օր Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել գործակալներուն

ՇԱՀՈՒՄ և ՎԻԻԶՁԻՆԱ

Միջազգային գործակալութիւն ճամբորդներու:

